

Latgaliešu alfabēts

A Ā B C Č D E Ē F

G Ģ H I Y Ī J K Ķ

L Ļ M N Ņ O Ō P

R S Š T U Ū V Z Ž

A

A je (ai jo) – ak vai

Ab (ap) – 1) ap, 2) par

Aba (ba) – 1) jeb, 2) vai

Abādys (abāds, abādi) – ēdiens no tikko nokauta
(medniekiem – nošauta) dzīvnieka

Abarmots – pašpuika

Abave (abāvi) – apavi

Abīda – aizvainojums

Abļa (able) – ēvele

Abļavuot – ēvelēt

Abryuss (abruss) – galdauts

Abskust (apskust) – nomizot

Acā (aci) – paldies

Aceple (aizceple) – vieta aiz krāsns

Acidūt (acadūt) – paļauties

Acine (aciņš) – āliņģis

Ačinskys – Ačinska

Adini (adeini) – vasaras rudzi (*Secale cereale* L.)

Adukats (advokats, advakats) – advokāts

Advents – īpašs liturģisks laiks pirms Ziemas-
svētkiem

Agatys (Agotys, Agatis) dīna – 5. februāris

Agreims (agreins, agrejams) – agrīns

Agristys (agreškys, agrosti, agruškys, agristi, agrusci, agrozdi, agrūsti, agresti, agrozdi) – ērkšķogas (*Ribes uva-crispa*)
 Agruociņ (agreituok) – agrāk
 Agulom (agūlom) – vienā paņēmiēnā
 Ai – 1) ak, 2) ar
 Ailinīks (eilinīks) – dzejnieks
 Ailis (eilis) – dzeja
 Airi – lielas, speciāli būvētas šūpoles
 Aiški – saprotams, skaidrs
 Aitiņš (aitiņš) – aitu aploks
 Aiz laika (aizlaiks) – priekšlaicīgi, savlaicīgi
 Aizablūdeit (aizablūdēt) – apmaldīties
 Aizacīs – 1) klāt neesot, 2) neklātienē
 Aizadreiksteišona – uzdrīkstēšanās
 Aizagribēt – iegribēties
 Aizajimt – 1) aizņemties, 2) nodarboties
 Aizalicijs – galvotājs
 Aizalīdziejs – atkritējs
 Aizalīdzss – atkritis (cilvēks)
 Aizalikt – galvot
 Aizamest – aiz kaut kā aizķerties
 Aizarīzt – pretoties, nepiekrīst
 Aizastuot – kaut ko aizstāvēt
 Aizavest – ieviesties

Aizaviļkt – stostīties
 Aizcikam (aizcikom) – kamēr
 Aizcyta – aiznākamā
 Aizdavums – uzdevums
 Aizdavumu gruomota – uzdevumu grāmata
 Aizdūt – uzdot
 Aizdzereibys (aizdzyrys) – saderināšanās
 Aizdzīduot – sākt dziedāt
 Aizgavieņš (užgavieņš) – diena pirms Lieldienu gavēņa sākuma (Metenis)
 Aizglobuot (nūglobuot) – paslēpt
 Aizgolds – nodalījums kūtī priekš cūkām
 Aizguoduot – iedomāties
 Aizīt pūstā – iet bojā
 Aizjimts (aizjemts) – aizņemts
 Aizjyuga (aizjiugs) – iejūgs
 Aizkurs – iekurs
 Aizkūrt – iekurt
 Aizkūst – 1) uzkost, 2) nedaudz ieēst
 Aizlejs (aizdors) – taukvielu piedeva ēdienam (pavalgs)
 Aizlīnēt (palīnēt) – aizdot
 Aizlīniejums (palīniejums) – aizdevums
 Aizluodēt – nolādēt
 Aizluodiejums – nolādējums

Aizmest pūgys – aizpogāt
 Aizmīluot – iemīlēt
 Aizmoksuot – 1) samaksāt, 2) atdarīt, atlīdzināt
 Aizocu pasaulis – neredzamā pasaule
 Aizpraseit – saaicināt ciemiņus
 Aizpuost – sarūpēt, sagādāt
 Aizpušdīne – pēcpusdiena
 Aizraksteit – pierakstīt, uzrakstīt
 Aizraštovuot (aizraštavuot) – apcietināt
 Aizreit (pareit) – parīt
 Aizsaule – viņsaule
 Aizskuobt – ieskābt
 Aizskuorums – apvainojums
 Aizsorkuse – sasarkusi
 Aiztikam (aiztikom) – tikmēr
 Aiztū (aiztuo) – 1) tāpēc, 2) tādēļ
 Aiztveikuse – satvīkusi
 Aizvāluot – nokavēt
 Aizvokor – aizvakar
 Ajeri (ājeri, aeri, aleri, aijeri) – kalmes (Acorus calamus)
 Ak jau (ai jov) – gan jau
 Akīlais (Akīleigais) – Nelabais
 Akīleiba – viltīgums, blēdīgums
 Akīls – viltīgs, blēdīgs

Akinejs – absurds
 Aklamons (ahlamons) – 1) blēņdaris, 2) lamzaks
 Akmiņojis (akmineigs) – akmeņains
 Akmiņš – akmens
 Akmisteņš – akmentiņš
 Akneiša (Okneista) – Aknīste
 Akrs – 0,4 ha
 Akters (akcirs) – aktieris
 Akurat – precīzi
 Alejs (aleja, elejs) – augu eļļa
 Ali – vai
 Aliks – žūpa
 Alkiuņa (aukiune, alkyune, aukīne) – elkonis
 Almūņam (aumūņam, almūņā) – 1) reibumā, 2) kā
 apmāts, kā noburts
 Almūņš (aumūņš, almūņa) – 1) reibums, 2) apmā-
 tība
 Alumīns (alumiņš, aļumiņš) – alumīnijs
 Aļgerka (angirka, angerka, anderka) – sieviešu
 mētelis vai pusmētelis ar siltu oderi
 Aļoza (Aloiza, Aloizeja) diena – 21. jūnijs
 Aļteņš – alutiņš
 Ambona (ambaneja, ambane) – kancele baznīcā
 Ambuols (ambals) – cilvēks ar masīvu miesasbūvi
 Ameriķaņš – amerikānis

Ancuks – vīriešu uzvalks
 Ančakrists (ančakrysts, ancikrists) – 1) ateists,
 2) Antikrists
 Andaraks (andaraki) – plati, gari brunči
 Andryva (Andreiva) diena – 30. novembris
 Ani – un ne
 Anikdots (aņuks) – anekdote
 Anis (Annys) diena – 26. jūlijs
 Anots – jenots
 Antonovka – ābolu šķirne
 Aņuteitis – atraitnītes (*Viola tricolor*)
 Apakle – apkakle
 Apars – ūdeņaina pļava
 Apaška – apakša
 Apašknīks – padotais
 Apblaukšt – apliet ar strauju kustību
 Apcingys (apcengys) – knaibles
 Apčert – 1) apķert, 2) aptvert
 Apčyuksteits – apvārdots
 Apdyurt dagunu – nolaist degunu
 Apdenēt kūku – apdarināt koku
 Apeinojs (apeinīks) – vieta, kur aug apiņi
 Apgambeit – aprunāt
 Apgiut – 1) apķert, 2) apgūt
 Apgruobt – 1) apgrābt, 2) aplaupīt

Apguoduot – apdomāt
 Apiežys – sāpes kuņģī
 Apikuns – aizbildnis
 Apjimt – apņemt
 Apkausteit – apkalt zirgu
 Apklaust – izjautāt
 Apkrateit – nopurināt kaut ko no koka
 Apkumekavuot – apdomāt, aprēķināt
 Apkužynuot – aprušināt
 Aplaišt – atstāt novārtā, nerūpēties
 Apleice – aprindas
 Apleicejais – apkārtejais
 Apleicīne – 1) apkārtne, 2) vide
 Apleik – apkārt
 Aplepine (plepine) – putra
 Aplīži (apližys) – ilkši arklam
 Apļarvuot – nomelnot
 Apmaukt – apgērbt
 Apmuneit (apjumeit) – apjunt jumtu
 Apostols (apustuls, apustuļs) – apustulis
 Appluovenis – pirmā svētdiena pēc Miķeļiem
 Apruoda – rādītājs
 Apyka – apkārt maizes klaipam griezta šķēle
 Apsabeit – nobīties
 Apsadareit – pabeigt darbus

Apsadzeivuot – 1) iejusties, 2) iedzīvoties
 Apsagareigs – izlēmīgs
 Apsagareit – izlemt, nolemt, izšķirties
 Apsaīt – apieties
 Apsajimt (apsajemt) – apņemties
 Apsajuoveit – ierasties
 Apsapraseit – apjautāties
 Apsavērt – apskatīties
 Apsavierinīks – apskatnieks
 Apsavieriņš – apskats
 Apsaženeit – apprecēties
 Apsluobt – noģībt
 Apstateit – apstādīt
 Apšmaukt – piemānīt
 Apšmucynuot – applaucēt
 Apšmukt – noplukt
 Apšyuka – siena, kas apsista ar dēļiem
 Apteka – aptieka
 Aprakt – kļūt trakam
 Aptuomiņ – apreibis, apdullis
 Aptykt (aptikt) – aptvert
 Aptymst – satumst
 Apvaicuojums (apvaicuošona) – aptauja
 Apvalažuot – samaisīt ēdienu ar krējumu, eļļu utt.
 Apvierst – apgāzt

Apvilkt (apiļkt) – apģērbt
 Apzarni – tauki ap zarnām
 Apzeimīņš – apzīmējums
 Apzīst (apzaideit) – 1) nosmērēt, 2) uztriept
 Apžierbt – apmulst
 Ar atsprieklenimūšu datumu – ar atpakaļejošu datumu
 Ar auri – ļoti strauji
 Ar skubu – ar steigu
 Aramaite (aramīne) – aramlauks
 Arleiga (arliega) – bezdelīga
 Arpa – ierīce graudu tīrīšanai pēc kulšanas
 Aršina (aršins) – 0,71 m
 Asāks – pļava, kur pļauj zāli tūlītējai izbarošanai
 Asmu – esmu
 Asnis (ašņš, ašnis) – asins
 Asuškys – krējuma mērcē mērcētas rauga mīklas bumbiņas
 Aški (aši) – doņi (*Juncus balticus* Willd)
 Ašneica (ašņazuole, ašņāks) – asinszāle (*Hypericum perforatum*)
 Atadīne – gov, kurai pirmo reizi ir teliņš
 Atašīne (Atlašīne) – Atašiene
 Atbuods (atbuodis) – apnicis
 Atbuodums – apnicība